

Εσωτερικός Κανονισμός Διπλωματικής Εργασίας

1. Σκοπός και Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

Σκοπός της διπλωματικής εργασίας είναι η εξοικείωση των φοιτητών με την επιστημονική μέθοδο για την εμπειρική μελέτη των ψυχολογικών κλινικών φαινομένων. Με την ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας, οι φοιτήτριες/οι φοιτητές αναμένεται να έχουν ασκήσει τις δεξιότητές τους όσον αφορά τους εξής τομείς: (α) βιβλιογραφική ανασκόπηση, (β) διατύπωση ερευνητικού προβλήματος με τη μορφή ερωτημάτων ή/και υποθέσεων, (β) επιλογή, σχεδιασμός και εφαρμογή ερευνητικών μεθόδων, (γ) συλλογή, επεξεργασία και παρουσίαση εμπειρικών δεδομένων, (δ) συγγραφή ερευνητικής μελέτης, (ε) τήρηση του κώδικα δεοντολογίας στην ψυχολογική έρευνα.

2. Περιεχόμενο

Η διπλωματική εργασία έχει εμπειρικό χαρακτήρα, δηλαδή περιλαμβάνει τη διεξαγωγή εμπειρικής έρευνας για τη μελέτη ερευνητικού ερωτήματος ή υπόθεσης ψυχολογικού κλινικού ενδιαφέροντος με την εφαρμογή της κατάλληλης μεθόδου (π.χ. πειραματική, ημι-πειραματική, ex post facto, συναφειακή, περιγραφική) και με τη συλλογή εμπειρικών δεδομένων (ποσοτικής, ποιοτικής φύσης ή μικτής μεθοδολογίας), τα οποία προήλθαν από τη χρήση ψυχομετρικών εργαλείων ή ανάλογων μεθόδων (π.χ. σταθμισμένο ή προσαρμοσμένο τεστ, ερωτηματολόγιο, συνέντευξη, παρατήρηση, ανάλυση του λόγου).

Η διπλωματική εργασία δεν μπορεί να είναι αποκλειστικά βιβλιογραφική μελέτη, παρόλο που η ανασκόπηση της βιβλιογραφίας αποτελεί αναπόσπαστη ενότητα κάθε εμπειρικής έρευνας. Επιπλέον, η διπλωματική εργασία δύναται να βασίζεται σε μεθόδους και τεχνικές για την εφαρμογή των οποίων απαιτείται άδεια άσκησης επαγγέλματος του ψυχολόγου με την προϋπόθεση ότι η άδεια υπάρχει (π.χ. χρήση κάποιας ψυχοθεραπευτικής τεχνικής, χορήγηση εξειδικευμένων ψυχομετρικών δοκιμασιών χωρίς πιστοποίηση, κ.ά.).

Το αντικείμενο της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας πρέπει να έχει ερευνητικό χαρακτήρα ποσοτικής ή/και ποιοτικής μεθοδολογίας και να είναι πρωτότυπο (συμπεριλαμβάνονται οι μετα-αναλύσεις). Το περιεχόμενο του δοκιμίου της διπλωματικής εργασίας διαμορφώνεται αποκλειστικά από τον φοιτητή, λαμβάνοντας υπ' όψιν τα σχόλια και τις παρατηρήσεις του Επιβλέποντα και αναγνωρίζοντας τη συμβολή τρίτων με παραπομπή στις βιβλιογραφικές πηγές, όπου και όπως προβλέπεται κάτι τέτοιο.

3. Προϋποθέσεις

Η εκπόνηση διπλωματικής εργασίας είναι υποχρεωτική και εντάσσεται στα μαθήματα του ΠΜΣ Κλινικής Ψυχολογίας. Πραγματοποιείται κατά το τρίτο έτος σπουδών (εξάμηνα Ε' και Ζ'). Η ανάληψη θέματος για την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας γίνεται μετά την ολοκλήρωση του Δ' εξαμήνου και το αργότερο στο Ε' εξάμηνο. Ισοδυναμεί συνολικά με 20 ECTS κατανεμημένα ισόποσα σε δύο εξάμηνα (Ε' εξάμηνο 10 ECTS, ΣΤ' εξάμηνο 10 ECTS). Το χρονικό διάστημα για την κατάθεση της διπλωματικής εργασίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2) εξάμηνα μετά την ολοκλήρωση της παρακολούθησης των μαθημάτων του προγράμματος και της επιτυχούς εξέτασης σε αυτά. Ο ελάχιστος αυτός χρόνος μπορεί να παραταθεί από την Επιτροπή Προγράμματος μέχρι δύο (2) εξάμηνα ακόμη σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μετά από αιτιολογημένη αίτηση του ενδιαφερομένου.

Η φοιτήτρια/Ο φοιτητής για να εκπονήσουν διπλωματική εργασία πρέπει να απευθυνθούν στον Επιβλέποντα. Ο/Η Επιβλέπων/ουσα και τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ορίζονται από τις κατωτέρω κατηγορίες που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.:

- i) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του Ε.Κ.Π.Α. ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το Π.Μ.Σ. έχει τέλη φοίτησης,

- ii) ομότιμοι Καθηγητές ή αφυπηρητήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του Ε.Κ.Π.Α. ή άλλου Α.Ε.Ι.,
- iii) συνεργαζόμενοι/ες καθηγητές/τριες,
- iv) εντεταλμένοι διδάσκοντες/ουσες,
- v) επισκέπτες καθηγητές/τριες ή επισκέπτες ερευνητές/τριες,
- vi) ερευνητές/τριες και ειδικοί λειτουργικοί επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13^Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

Στη συνέχεια, οι φοιτήτριες/ές πρέπει να υποβάλουν γραπτή ερευνητική πρόταση στον προτεινόμενο επιβλέποντα και στην Συντονιστική Επιτροπή. Το κείμενο αυτό, ενδεικτικής έκτασης περίπου δύο-τριών σελίδων, περιλαμβάνει τον γενικό σκοπό της έρευνας, ένα αδρό περίγραμμα του μεθοδολογικού σχεδιασμού με το αντίστοιχο χρονοδιάγραμμα και μία ενδεικτική βιβλιογραφία (βλ. Πρότυπο ερευνητικής πρότασης διπλωματικής εργασίας στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ «Κλινική Ψυχολογία»). Ο πραγματικός χρόνος έναρξης της εκπόνησης διπλωματικής εργασίας λογίζεται από τη στιγμή που ο επιβλέπων δεχτεί την ερευνητική πρόταση της φοιτήτριας/του φοιτητή, συμφωνήσει να αναλάβει την εποπτεία και η ερευνητική πρόταση εγκριθεί από την Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ.

Παρόλο που η μηχανοργάνωση του ΕΚΠΑ δεν υποστηρίζει τον έλεγχο προαπαιτούμενων μαθημάτων για την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας, συνιστάται η επιτυχής παρακολούθηση των μαθημάτων Στατιστική και Ποσοτική Μεθοδολογία Ι και Στατιστική και Ποσοτική Μεθοδολογία ΙΙ, καθώς και του μαθήματος Ποιοτική Μεθοδολογία στην Κλινική Έρευνα.

4. Εποπτεία

Όλα τα μέλη του διδακτικού προσωπικού που συμμετέχουν στην υλοποίηση του προγράμματος σπουδών του Τμήματος Ψυχολογίας με αυτοδύναμη διδασκαλία μαθήματος (βλ. Παρ 3. Προϋποθέσεις) έχουν τη δυνατότητα να αναλάβουν την εποπτεία διπλωματικής εργασίας πάνω σε θέματα συναφή με το γνωστικό τους αντικείμενο και τα ερευνητικά τους

ενδιαφέροντα (και με την προϋπόθεση ότι το θέμα εμπίπτει στο αντικείμενο της κλινικής ψυχολογίας), κατόπιν εκδήλωσης σχετικού ενδιαφέροντος από τις φοιτήτριες/τους φοιτητές.

Η Επιβλέπουσα/Ο Επιβλέπων αναλαμβάνει να κατευθύνει τη φοιτήτρια/τον φοιτητή σε όλα τα στάδια εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας, από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση και την εξειδίκευση των ερευνητικών υποθέσεων, τον μεθοδολογικό σχεδιασμό και την επιλογή ψυχομετρικών μέσων, μέχρι την ανάλυση των δεδομένων, τη συγγραφή του δοκιμίου και την προετοιμασία της προφορικής υποστήριξης. Επιπλέον, η Επιβλέπουσα/ο Επιβλέπων συνεργάζεται με τη φοιτήτρια/τον φοιτητή για την κατάρτιση χρονοδιαγράμματος που περιλαμβάνει τα στάδια εκπόνησης της εργασίας και τον καθορισμό του παραδοτέου υλικού σε κάθε στάδιο. Επόπτες και φοιτητές πραγματοποιούν συναντήσεις ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Γενικά, ο ρόλος της Επιβλέπουσας/του Επιβλέποντος είναι συμβουλευτικός: καθοδηγεί, υποδεικνύει τρόπους δράσης ή προτείνει διορθωτικές κινήσεις στις διάφορες φάσεις εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας.

Ανεξάρτητα από τη συμβολή της Επιβλέπουσας/του Επιβλέποντος στη διεξαγωγή της έρευνας και στη συγγραφή του δοκιμίου, η φοιτήτρια/ο φοιτητής φέρει την αποκλειστική ευθύνη για το τελικό προϊόν της πτυχιακής εργασίας του.

Η εποπτεία μιας διπλωματικής εργασίας δύναται να διακοπεί σε εξαιρετικές περιπτώσεις, με πρωτοβουλία είτε της φοιτήτριας/του φοιτητή είτε της Επιβλέπουσας/του Επιβλέποντος. Το σχετικό αίτημα υποβάλλεται στην Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ Κλινικής Ψυχολογίας και εγκρίνεται από αυτήν. Η φοιτήτρια/Ο φοιτητής δεν μπορεί να ξεκινήσει την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας με άλλο μέλος ΔΕΠ εάν δεν διακοπεί επισήμως η συνεργασία του με την προηγούμενη Επιβλέπουσα/τον προηγούμενο Επιβλέποντα.

5. Διάρκεια

Η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί σε διάστημα δύο ακαδημαϊκών εξαμήνων από την έναρξή της. Ο χρόνος αυτός μπορεί να παραταθεί κατά ένα εξάμηνο με απόφαση της Επιβλέπουσας/του Επιβλέποντος, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος που θα υποβάλει η φοιτήτρια/ο φοιτητής. Περαιτέρω παράταση προβλέπεται μόνο

σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εγκρίνεται από την Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ Κλινικής Ψυχολογίας και δεν μπορεί να έχει διάρκεια μεγαλύτερη από δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα.

6. Δοκίμιο

Η φοιτήτρια/Ο φοιτητής πρέπει να καταθέσει στην Επιβλέπουσα/στον Επιβλέποντα, καθώς και στα άλλα δύο μέλη της εξεταστικής επιτροπής, γραπτό δοκίμιο, στο οποίο παρουσιάζονται αναλυτικά όλα τα στάδια σχεδιασμού και διεξαγωγής της εμπειρικής έρευνας που διεξήγαγε. Το κείμενο αυτό έχει τη δομή και τη μορφή ερευνητικής εργασίας. Συνολικά, η ενδεικτική έκταση του δοκιμίου ανέρχεται στις 16.000 λέξεις ή 80 σελίδες ($\pm 10\%$). Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να είναι ελληνικά ή αγγλικά.

Το περιεχόμενο του δοκιμίου πτυχιακής εργασίας διαμορφώνεται αποκλειστικά από τη φοιτήτρια/τον φοιτητή, λαμβάνοντας υπ' όψιν τα σχόλια και τις παρατηρήσεις της Επιβλέπουσας/του Επιβλέποντος και αναγνωρίζοντας τη συμβολή τρίτων με παραπομπή στις βιβλιογραφικές πηγές, όπου και όπως προβλέπεται κάτι τέτοιο.

Με την κατάθεση του δοκιμίου διπλωματικής εργασίας στην Επιβλέπουσα/στον Επιβλέποντα, η φοιτήτρια/ο φοιτητής αποδέχεται ότι εργάστηκε μέσα στο πλαίσιο των αρχών δεοντολογίας για τη διεξαγωγή εμπειρικής έρευνας και την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας. Τυχόν αθέτηση της παραπάνω δέσμευσης επιφέρει αυτομάτως ακύρωση της διπλωματικής εργασίας και επανάληψη της διαδικασίας από την αρχή με νέο θέμα και νέο Επιβλέποντα.

7. Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση και τελική έγκριση της διπλωματικής εργασίας γίνεται κατόπιν προφορικής υποστήριξης και επιτυχούς παρουσιάσής της από τη φοιτήτρια/τον φοιτητή ενώπιον τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής (παρ. 4, άρ. 34, ν. 4485/2017) οριζόμενη από τη Συντονιστική Επιτροπή, η οποία αποτελείται από την Επόπτρια/τον Επόπτη και άλλα δύο μέλη του διδακτικού προσωπικού (βλ άρθρο 9, παρ. 9.6 του Κανονισμού του Προγράμματος) που συμμετέχει αυτοδύναμα στην υλοποίηση του προγράμματος σπουδών του Τμήματος Ψυχολογίας. Τα άλλα δύο μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής ορίζονται από την Επιβλέπουσα/τον Επιβλέποντα,

σε συνεννόηση και με τη σύμφωνη γνώμη της φοιτήτριας/του φοιτητή, με βασικό κριτήριο τη συνάφεια του γνωστικού του αντικειμένου προς το θέμα της διπλωματικής εργασίας.

Η προφορική υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους και ανεξάρτητα από τις εξεταστικές περιόδους. Η ακριβής ημερομηνία ορίζεται κατόπιν συνεννόησης της φοιτήτριας/του φοιτητή με τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής. Προϋπόθεση για τον ορισμό ημερομηνίας εξέτασης αποτελεί η προηγούμενη κατάθεση του δοκιμίου διπλωματικής εργασίας (σε ηλεκτρονική μορφή ή/και σε έντυπη κατόπιν συμφωνίας με τον επόπτη/την επόπτρια) στην Επιβλέπουσα/στον Επιβλέποντα και στα δύο άλλα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής, το αργότερο δύο εβδομάδες πριν από την υποστήριξη.

Η προφορική υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας περιλαμβάνει σύντομη (διάρκειας περίπου 15'- 20') παρουσίαση των ερευνητικών στόχων, του μεθοδολογικού σχεδιασμού και των πορισμάτων της έρευνας από τη φοιτήτρια/τον φοιτητή που καλείται επιπλέον να απαντήσει σε συναφείς ερωτήσεις που μπορεί να του/της υποβάλουν τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής.

Η διπλωματική εργασία αξιολογείται από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή με το Βαθμό «Άριστα», «Λίαν καλώς», «Καλώς» ή «Ανεπαρκώς» και βασίζεται στα εξής κριτήρια:

- (α) ποιότητα του γραπτού δοκιμίου όσον αφορά το περιεχόμενο, τη δομή και τη μορφή,
- (β) επάρκεια του μεθοδολογικού σχεδιασμού και της πορείας διεξαγωγής της έρευνας, και
- (γ) ποιότητα της προφορικής παρουσίασης και επάρκεια των απαντήσεων του φοιτητή στα ερωτήματα των μελών της Εξεταστικής Επιτροπής.

Ο βαθμός της διπλωματικής εργασίας προκύπτει από τον μέσο όρο της βαθμολογίας των τριών μελών της Εξεταστικής Επιτροπής. Συντάσσεται σχετικό πρακτικό, το οποίο υπογράφουν όλα τα μέλη της Επιτροπής και κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος. Ο βαθμός αυτός καταχωρείται στο μάθημα Διπλωματική εργασία και συνυπολογίζεται στον γενικό βαθμό

πτυχίου της φοιτήτριας/του φοιτητή με βαρύτητα ανάλογη των πιστωτικών μονάδων (ECTS) του μαθήματος αυτού.

8. Αναγνώριση-Αρχειοθέτηση-Μητρώο

Το πρακτικό εξέτασης, το οποίο συντάσσεται και υπογράφεται από τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής με την ολοκλήρωση της προφορικής υποστήριξης, αποστέλεται από την Εξεταστική Επιτροπή στην Γραμματεία του Τμήματος, καθώς και στην Γραμματεία του ΠΜΣ προκειμένου να προχωρήσει και να ολοκληρωθεί η διαδικασία καταχώρισης της βαθμολογίας.

Η φοιτήτρια/Ο φοιτητής πρέπει να αποστείλει το δοκίμιο της διπλωματικής εργασίας ως επισυναπτόμενο έγγραφο σε μορφή pdf με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση xbalikos@psych.uoa.gr εντός δύο ημερών από την προφορική υποστήριξη.

Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στον διαδικτυακό τόπο του Τμήματος <http://www.clin.psych.uoa.gr> (άρ. 34, παρ. 5 ν. 4485/2017).

9. Ψηφιακό αποθετήριο Πέργαμος

Σύμφωνα με [απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ](#), είναι υποχρεωτική η ανάρτηση της διπλωματικής εργασίας στο [ψηφιακό αποθετήριο Πέργαμος](#) (κατόπιν συννενοήσεως με την γραμματεία του Τμήματος Ψυχολογίας).